

I. QUYỀN SỐNG, QUYỀN ĐƯỢC BẢO ĐẢM AN TOÀN VỀ TÍNH MẠNG, SỨC KHỎE, THÂN THỂ

Quyền sống là một quyền tối cao của con người. Quyền này gắn liền với “tự do và an ninh cá nhân”. Quyền này hàm chứa nhiều quyền cụ thể, trong đó bao gồm quyền sống; quyền được bảo vệ không bị tra tấn, đối xử hay trừng phạt tàn bạo, vô nhân đạo hay hạ nhục; quyền được bảo vệ không bị bắt làm nô lệ hoặc nô dịch; quyền được bảo vệ khỏi bị bắt giữ tùy tiện; và quyền được đối xử nhân đạo và tôn trọng nhân phẩm của những người bị tước tự do... Các quyền này đã được Việt Nam ghi nhận trong Hiến pháp năm 2013 và được cụ thể hóa trong nhiều văn bản luật, đặc biệt là các Bộ luật dân sự, Bộ luật hình sự và Bộ luật tố tụng hình sự.

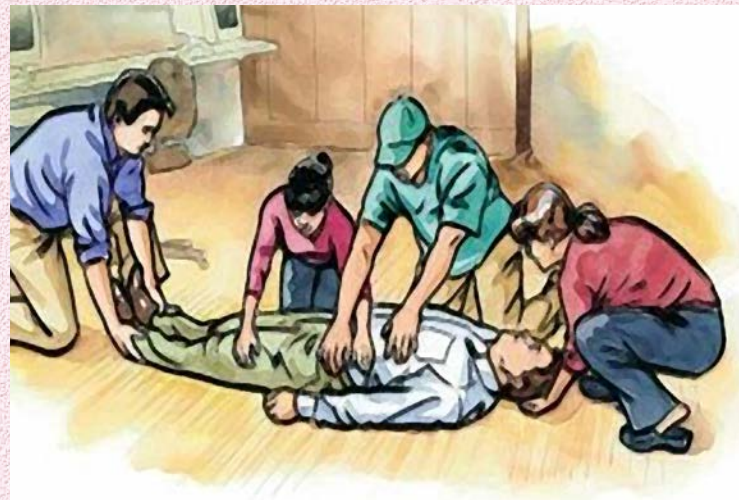
1. Cá nhân có quyền sống, quyền bất khả xâm phạm về tính mạng, thân thể, quyền được pháp luật bảo hộ về sức khỏe. Không ai bị tước đoạt tính mạng trái luật.

2. Khi phát hiện người bị tai nạn, bệnh tật mà tính mạng bị đe dọa thì người phát hiện có trách nhiệm hoặc yêu cầu cá nhân, cơ quan, tổ chức khác có điều kiện cần thiết đưa ngay đến cơ sở khám bệnh, chữa bệnh nơi gần nhất; cơ sở khám bệnh, chữa bệnh có trách nhiệm thực hiện việc khám bệnh, chữa bệnh theo quy định của pháp luật về khám bệnh, chữa bệnh.

3. Việc gây mê, mổ, cắt bỏ, cấy ghép mô, bộ phận cơ thể người; thực hiện kỹ thuật, phương pháp khám, chữa bệnh mới

trên cơ thể người; thử nghiệm y học, dược học, khoa học hay bất cứ hình thức thử nghiệm nào khác trên cơ thể người phải được sự đồng ý của người đó và phải được tổ chức có thẩm quyền thực hiện. Trường hợp người được thử nghiệm là người chưa thành niên, người mất năng lực hành vi dân sự, người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi hoặc là bệnh nhân bất tỉnh thì phải được cha, mẹ, vợ, chồng, con thành niên hoặc người giám hộ của người đó đồng ý; trường hợp có nguy cơ đe dọa đến tính mạng của bệnh nhân mà không chờ được ý kiến của những người nêu trên thì phải có quyết định của người có thẩm quyền của cơ sở khám bệnh, chữa bệnh.

4. Việc khám nghiệm tử thi được thực hiện khi thuộc một trong các trường hợp sau đây: Có sự đồng ý của người đó trước khi chết; Có sự đồng ý của cha, mẹ, vợ, chồng, con thành niên hoặc người giám

Cứu giúp người trong cơn nguy kịch

hộ nếu không có ý kiến của người đó trước khi chết; Theo quyết định của người đứng đầu cơ sở khám bệnh, chữa bệnh hoặc của cơ quan nhà nước có thẩm quyền trong trường hợp luật quy định.

II. TỘI KHÔNG CỨU GIÚP NGƯỜI ĐANG Ở TRONG TÌNH TRẠNG NGUY HIỂM ĐẾN TÍNH MẠNG

Phạm tội không cứu giúp người đang ở trong tình trạng nguy hiểm đến tính mạng là hành vi thấy người khác đang ở trong tình trạng nguy hiểm đến tính mạng, tuy có điều kiện mà không cứu giúp dẫn đến hậu quả người đó chết. (Ví dụ: thấy người rơi xuống sông, sắp đuối nước nhưng không cứu, không kêu người khác cứu mặc dù người thấy biết bơi, biết nói, dẫn đến nạn nhân chết).

1. Người phạm tội không cứu giúp người đang ở trong tình trạng nguy hiểm đến tính mạng bị phạt cảnh cáo, cải tạo không giam giữ đến hai năm hoặc phạt tù từ ba tháng đến hai năm.

2. Phạm tội thuộc một trong các trường hợp sau đây, thì bị phạt tù từ một năm đến năm năm:

a) Người không cứu giúp là người đã vô ý gây ra tình trạng nguy hiểm;

b) Người không cứu giúp là người mà theo pháp luật hay nghề nghiệp có nghĩa vụ phải cứu giúp.

3. Người phạm tội còn có thể bị cấm đảm nhiệm chức vụ, cấm hành nghề

hoặc làm công việc nhất định từ một năm đến năm năm.

III. CÁC NGUYÊN TẮC TRONG VIỆC HIẾN, LẤY, GHÉP MÔ, BỘ PHẬN CƠ THỂ NGƯỜI VÀ HIẾN, LẤY XÁC

Việc hiến, lấy, ghép mô, bộ phận cơ thể người và hiến, lấy xác phải tuân theo các nguyên tắc sau đây:

- Tự nguyện đối với người hiến, người được ghép.
- Vì mục đích nhân đạo, chữa bệnh, giảng dạy hoặc nghiên cứu khoa học.
- Không nhằm mục đích thương mại.
- Giữ bí mật về các thông tin có liên quan đến người hiến, người được ghép, trừ trường hợp các bên có thỏa thuận khác hoặc pháp luật có quy định khác.

IV. KHÁM NGHIỆM TỬ THI

Khám nghiệm tử thi là một phương thức phẫu thuật chuyên môn để xác định nguyên nhân cái chết và đánh giá có hay không sự tồn tại của bệnh tật hay chấn thương nào trong tử thi. Việc khám nghiệm tử thi do giám định viên pháp y tiến hành dưới sự chủ trì của Điều tra viên và phải có người chứng kiến.

Trước khi khám nghiệm tử thi, Điều tra viên phải thông báo cho Viện kiểm sát cùng cấp biết về thời gian và địa điểm tiến hành khám nghiệm để cử Kiểm sát viên kiểm sát việc khám nghiệm tử thi. Kiểm sát viên phải có mặt để kiểm sát việc khám nghiệm tử thi.

2. Giám định viên kỹ thuật hình sự có thể được mời tham gia khám nghiệm tử thi để phát hiện, thu thập dấu vết phục vụ việc giám định.

3. Khi khám nghiệm tử thi phải tiến hành chụp ảnh, mô tả dấu vết để lại trên tử thi; chụp ảnh, thu thập, bảo quản mẫu vật phục vụ công tác trưng cầu giám định; ghi rõ kết quả khám nghiệm vào biên bản. Biên bản khám nghiệm tử thi được lập theo quy định về biên bản điều tra. Biên bản điều tra ghi rõ địa điểm, giờ, ngày, tháng, năm tiến hành khám nghiệm tử thi, thời gian bắt đầu và thời gian kết thúc, nội dung của hoạt động khám nghiệm, người có thẩm quyền tiến hành khám nghiệm, người tham gia khám nghiệm hoặc người liên quan đến hoạt động khám nghiệm. Biên bản phải có chữ ký của những người chủ trì, tham gia và có liên quan, người làm chứng. Những điểm sửa chữa, thêm, bớt, tẩy xóa trong biên bản phải được xác nhận bằng chữ ký của họ. Trường hợp người tham gia tố tụng không ký vào biên bản thì người lập biên bản ghi rõ lý do và mời người chứng kiến ký vào biên bản.

4. Trường hợp cần khai quật tử thi thì phải có quyết định của Cơ quan điều tra và thông báo cho người thân thích của người chết biết trước khi tiến hành. Trường hợp người chết không có hoặc không xác định được người thân thích của họ thì thông báo cho đại diện chính quyền xã, phường, thị trấn nơi chôn cất tử thi biết.

BỘ TƯ PHÁP VỤ PHỔ BIẾN, GIÁO DỤC PHÁP LUẬT

MỘT SỐ QUY ĐỊNH PHÁP LUẬT VỀ VỀ QUYỀN SỐNG, QUYỀN ĐƯỢC BẢO ĐẢM AN TOÀN VỀ TÍNH MẠNG, SỨC KHỎE, THÂN THỂ

*(Hiến pháp năm 2013; Bộ luật dân sự năm 2015;
Bộ luật hình sự năm 1999 sửa đổi, bổ sung
năm 2009; Luật hiến, lấy, ghép mô, bộ phận
cơ thể người và hiến, lấy xác năm 2016;
Bộ luật tố tụng hình sự năm 2015)*

HÀ NỘI - 2016